

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1936 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedskrivning av ett S. Holmgren, Vilhelmina, beviljat lån för anordnande av kalktillverkning.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 20 december 1935 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 11, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att Seth A. Holmgrens betalningsskyldighet för ett i statsrådsprotokollet omförmålt låneunderstöd jämte därå belöpande ränta må nedsättas till ett belopp av 3,000 kronor under villkor likväl att beloppet före utgången av 1936 inbetalas till statsverket.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas, i den mån därför ej nedan redogöres, till statsrådsprotokollet.

Sedan 1923 års riksdag för beredande av låneunderstöd åt företag för framställning av jordbrukskalk under utgifter för kapitalökning anvisat ett anslag av 50,000 kronor, beviljade Kungl. Maj:t den 22 juli 1927 hemmansägaren Seth A. Holmgren, Vilhelmina, ett låneunderstöd av 25,000 kronor för anordnande av kalktillverkning å Storholmen vid Malgomajsjön i närheten av det till inlandsbanan anslutna bispåret Lövlid—Holmselehamn. Lånet skulle löpa med 5 procent ränta och en amorteringstid av högst 20 år, räknat från den dag första delen lyftes, samt utgå i mån av anläggningens utförande enligt plan, som av fullmäktige i riksgäldskontoret fastställdes. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut samma dag blev låneunderstödet under åren 1929—1931 i skilda poster av nämnda fullmäktige med anlitande av förberörda anslag utbetalat till Holmgren mot skuldförbindelse den 25 oktober 1928 och säkerhet av första inteckning å 25,000 kronor jämte förskriven ränta i Holmgren tillhöriga lägenheterna Laxbäcken 1³⁹ och 1⁴⁰, å vilka lägenheter den för ifrågavarande tillverkning avsedda kalkugnen uppförts, samt första förlagsinteckning å samma belopp i all den Holmgren tillhöriga egendom, som kunde bli föremål för sådan inteckning.

Jämlikt beslut av 1933 års riksdag (prop. nr 86; skr. nr 102) har å förberörda lån under budgetåret 1932/1933 i riksgäldskontorets räkenskaper avskrivits ett belopp av 14,914 kronor 51 öre. Holmgren har för därefter återstående kapitalsskuld å 12,500 kronor avlämnat en den 16 maj 1933 dag-

tecknad skuldförbindelse, till säkerhet varför förut omförmälda två in-teckningar pantsatts. Enligt sagda förbindelse skulle första kapitalavbetalningen verkställas den 30 november 1933.

I skrivelse den 17 oktober 1935 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* — under åberopande av, bland annat, Holmgrens synnerligen svaga ekonomi — hemställt, att Holmgrens skuld till riksgäldskontoret för ifrågavarande lån, som den 31 december 1935 komme att uppgå till, inklusive ränta, 14,543 kronor 76 öre, nedsattes till ett belopp av 3,000 kronor, under villkor dock att sistnämnda belopp före utgången av år 1936 på en gång inbetalades till riksgäldskontoret.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn till Holmgrens dåliga ekonomiska ställning torde utsikterna för statsverket att genom vidtagande av exekutiva åtgärder mot honom utfå något större belopp vara ringa. Dessutom skulle dylika åtgärder med all sannolikhet medföra, att Holmgren sattes ur stånd att vidare bedriva sitt jordbruk och sålunda betoges sina försörjningsmöjligheter. Förutsättningarna för Holmgren att inom överskådlig framtid kunna i någon betydande grad förbättra sin ekonomi synas också — bland annat genom den inverkan nedläggandet av trafiken å järnvägsspåret Lövlid—Holmselehamn haft å kalkbruksföretaget — vara mycket små. På nu anförda skäl anser jag mig böra biträda riksgäldsfullmäktiges förslag att Holmgrens skuld till statsverket på grund av ifrågavarande lån nedskrivnes till belopp, motsvarande det, som Holmgren ansett sig hava möjligheter att betala, eller i runt tal 3,000 kronor. Såsom en förutsättning för nedskrivningen torde böra gälla, att berörda belopp före utgången av år 1936 inbetalas till riksgäldskontoret. I överensstämmelse med vad som skedde vid den tidigare nedsättningen av förevarande lån torde täckning för nu ifrågasatta nedskrivningsbelopp efter därom av fullmäktige gjord framställning i sinom tid böra beredas från fonden för statsskuldens amortering.»

Utskottet.

Emot Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ytterligare nedskrivning av det S. A. Holmgren tilldelade låneunderstödet har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 11 februari 1936.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtandet nr 16.